

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till Komvuxutredningen
(U 2017:01)

Dir.
2017:125

Beslut vid regeringssammanträde den 13 december 2017

Utvidgning av uppdraget

Regeringen beslutade den 16 februari 2017 kommittédirektiv om en väl anpassad vuxenutbildning (dir. 2017:21). Enligt direktiven ska utredaren undersöka behovet av förändringar i regleringen av vuxenutbildningen. Utredaren ska nu också

- följa och analysera samverkan inom regionalt yrkesvux, och vid behov föreslå åtgärder för att förbättra samarbetet inom regionalt yrkesvux, och
- analysera och bedöma om det finns yrkesutbildningar inom komvux och sårvox som bör vara riksrekryterande för att tillgodose arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft och, i förekommande fall, lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningen har vidare i uppdrag att utreda vissa frågor som avser fortsatt utbildning för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Uppdraget ändras och ska istället avse att se över hur tillgången till eftergymnasial utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning kan förbättras. Även det nya uppdraget innefattar att kartlägga vilka möjligheter det idag finns i Sverige till eftergymnasial utbildning för personer med en intellektuell funktionsnedsättning och analysera om dessa tillgodoser behoven i målgruppen.

Uppdraget ska fortfarande redovisas senast den 31 augusti 2018.

Samverkan inom regionalt yrkesvux

Hösten 2016 beslutade regeringen förordningen (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning (regionalt yrkesvux). Förordningen innehåller bestämmelser om statsbidrag för sådan yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särsvux), som planeras och bedrivs i samverkan enligt vad som utvecklas nedan. Genom regionalt yrkesvux skapas bättre förutsättningar för ett bredare utbud av yrkesutbildning, där hänsyn tas både till den enskildes behov och till behoven av kompetens på arbetsmarknaden.

I regionalt yrkesvux ska minst tre kommuner samverka. De samarbetande kommunerna ska planera utbudet efter samråd med den aktör som har det regionala utvecklingsansvaret i länet och med Arbetsförmedlingen. Utbildningen ska också planeras och bedrivs under medverkan av arbetslivet. För att yrkesutbildningar ska kunna tillgodose de olika behoven krävs att både planering och genomförande sker i det större geografiska området.

I regionalt yrkesvux finns krav på arbetsplatsförlagt lärande och på att kommunerna inrättar yrkesråd för samråd mellan företrädare för utbildningen och arbetslivet. Arbetsgivarnas och branschernas intresse och engagemang är en förutsättning för att yrkesutbildningar ska kunna erbjudas utifrån arbetsmarknadens behov.

Statens skolverk har i uppdrag att redovisa utvecklingen i fråga om statsbidraget enligt förordningen. Flera utmaningar för samverkan identifierades inför införandet av regionalt yrkesvux, bl.a. att samverkan mellan kommunerna ofta är bristfällig liksom samrådet med parterna på arbetsmarknaden och arbetslivet. Förutsättningarna och villkoren mellan olika landsändar varierar dessutom vilket kan innebära svårigheter för kommunerna att samverka, t.ex. på grund av långa avstånd mellan kommunerna och till andra aktörer. En viktig fråga är därför hur samverkan kan samordnas inom regionalt yrkesvux. Det finns skäl att särskilt följa upp och analysera de olika samarbetsformerna som

förekommer, dvs. samverkan mellan kommunerna samt mellan kommungruppen och övriga aktörer.

Utredaren ska därför

- följa och analysera samverkan inom regionalt yrkesvux, och
- vid behov föreslå åtgärder för att förbättra samarbetet inom regionalt yrkesvux.

Utredningen ska samordna detta uppdrag med Skolverkets uppdrag att redovisa utvecklingen i fråga om statsbidrag för regionalt yrkesvux.

Riksrekryterande utbildningar inom komvux och särvux

En kommun är huvudman för komvux och särvux och ska tillhandahålla utbildning för vuxna i kommunen. En vuxen kan också ha möjlighet att studera i en annan kommun än hemkommunen. En kommun kan anordna komvux och särvux genom att sluta samverkansavtal med en annan kommun. Inom vuxenutbildningen finns dock inte motsvarande möjligheter att anordna s.k. riksrekryterande utbildningar som det finns i gymnasieskolan. När det gäller nationella program i gymnasieskolan får Skolverket besluta att det till en viss utbildning i första hand ska tas emot sökande från hela landet (riksrekrytering). Regeringen får meddela föreskrifter om villkor för att en viss utbildning ska kunna bli riksrekryterande. Beslut om riksrekrytering ska ange under vilken tid beslutet ska gälla och hur många platser utbildningen får omfatta (16 kap. 45 och 46 §§ skollagen [2010:800]). En utbildning i gymnasieskolan kan godkännas att bli riksrekryterande om det finns en nationell efterfrågan på de kunskaper och färdigheter som utbildningen ger, ett nationellt intresse av att elever ska kunna rekryteras från hela landet eller ett nationellt intresse av att enskilda elevers behov av kunskaper och färdigheter kan tillgodoses (5 kap. 12 § gymnasieförordningen [2010:2039]).

Det kan finnas utbildningar inom komvux och särvux som på samma sätt som inom gymnasieskolan skulle behöva vara riksrekryterande för att tillgodose arbetsmarknadens behov av

utbildad arbetskraft. Dessutom kan det finnas ett nationellt intresse av att elever ska kunna rekryteras till komvux och sÄrvux frÅn hela landet om det Är frÅga om en yrkesutbildning som efterfrÅgas nationellt dÄrför att den krÄvs för ett yrke som har en samhällsviktig funktion men som inte erbjuds i tillräcklig omfattning. Det kan också vara frÅga om kostsamma utbildningar med få sökande men som det finns ett stort behov av på arbetsmarknaden.

Utredaren ska dÄrför

- analysera och bedöma om det finns yrkesutbildningar inom komvux och sÄrvux som bör vara riksrekryterande för att tillgodose arbetsmarknadens behov att utbildad arbetskraft, och
- vid behov lämna nödvändiga författningsförlag.

Tillgången till eftergymnasial utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning

Riksdagens tillkännagivande

Riksdagen har tillkännagett att regeringen särskilt ska se över hur tillgången till eftergymnasial utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning kan förbättras (bet. 2016/17UbU16, rskr. 2016/17:249). GymnasiesÄrskolan och sÄrvux ger inte behörighet till högskoleutbildning eller yrkes-högskoleutbildning. Utredningen har i uppdrag att utreda vissa frÅgor som avser fortsatt utbildning för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Uppdraget Ändras och ska istället se över hur tillgången till eftergymnasial utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning kan förbättras. Även det nya uppdraget innefattar att kartlägga vilka möjligheter det idag finns i Sverige till eftergymnasial utbildning för personer med en intellektuell funktionsnedsättning och analysera om dessa tillgodoser behoven i målgruppen.

Konsekvensbeskrivningar

Det som anges i utredarens ursprungliga direktiv om konsekvensbeskrivningar gäller även vid genomförande av uppdraget enligt dessa tilläggsdirektiv. Utredaren ska vidare, när det gäller hela uppdraget, utöver vad som följer av kommittéförordningen (1998:1474), redovisa förslagets organisatoriska konsekvenser.

Genomförande och redovisning av uppdraget

Utredaren ska när det gäller hela uppdraget beakta Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) och det framtagna av kompletterande nationella regelverk om dataskydd som pågår. Utredningen bör vidare särskilt uppmärksamma det arbete som bedrivs inom Arbetsmarknadsutredningen (A2016:03). I övrigt gäller det som anges i de ursprungliga direktiven om genomförande av uppdraget även vid genomförande av uppdraget enligt tilläggsdirektiven. För tilläggsuppdragen gäller att utredaren inte får ta upp andra frågor som har samband med de frågeställningar som ska utredas.

Uppdraget ska fortfarande redovisas senast den 31 augusti 2018.

(Utbildningsdepartementet)